

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/1/2012
Identifikačné číslo spisu:	7011200367
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7011200367.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci navrhovateľky Akad. mal. V. G., bytom V., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. XXX XXX XXXX zo 14. januára 2011 o starobnom dôchodku, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sd/32/2011-29 zo dňa 25. októbra 2011, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sd/32/2011-29 zo dňa 25. októbra 2011 m e n í t a k, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 14. januára 2011 z r u š u j e a v e c j e j v r a c i a n a d ě l š i e k o n a n i e.

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo 14. januára 2011, ktorým odporkyňa podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov priznala navrhovateľke od 01.12.2003 starobný dôchodok v sume 3.801,- Sk mesačne.

V odôvodnení rozsudku sa krajský súd stotožnil so záverom odporkyne, že navrhovateľke bol dôchodok priznaný správne, pretože príjmy dosiahnuté v období rokov 1989 - 1991 z umeleckej činnosti navrhovateľky sa nemohli započítať do vymeriavacieho základu pre výpočet priemerného mesačného zárobku, lebo navrhovateľka bola poistená len do 31.12.1988, kedy jej poistenie zaniklo bez odhlášky vzhľadom na výšku dosiahnutého príjmu a v nasledujúcom období navrhovateľka poistená nebola. Súd mal tiež za preukázané, že pri zahrnutí príjmu z umeleckej činnosti do vymeriavacích základov sa nevychádzalo z čistého príjmu ako tvrdí navrhovateľka, ale z hrubého príjmu po odrátaní režijných nákladov. Tvrdenie navrhovateľky, že odporca sa nevysporiadal s jej námietkami, preto súd nepovažoval za dôvodné. Náhradu trov konania súd účastníkom nepriznal, pretože navrhovateľka nebola v konaní

úspešná a odporcoví právo na náhradu trov zo zákona nepatrí.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote navrhovateľka odvolanie s odôvodnením, že prvostupňový súd vec nesprávne posúdil a nevykonával ďalšie dôkazy, potrebné pre rozhodnutie a objasnenie veci, čím dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázala na predchádzajúce zrušujúce rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4So/169/2009 z 30.06.2010, v ktorom súd požadoval opätovné preskúmanie príjmov z umeleckej činnosti a vykázanie hrubého príjmu i v roku 1991, z ktorej zaplatila daň z príjmu a došetrenie doby poistenia po 31. decembri 1988. Odporkyňa sa však zaoberala hlavne opätovným zdôvodnením a správnosťou výpočtu už uznaných príjmov a rokov, ale ignorovala sporné roky 1989, 1990, 1991 a potvrdenia, ktoré k nim patrili. Znovu nebol zohľadnený podklad od Fondu SVU zo dňa 10.09.2009, podľa ktorého v sporných rokoch 1988-1991 boli platené jej príspevky do dôchodkového poistenia a tieto boli stiahnuté z vykonaných daní, z čoho vyvodzuje, že jej poistenie nebolo prerušené, resp. bolo obnovené. Má za to, že ani krajský súd tieto otázky dôsledne neskúmal. Uviedla, že nenapáda správnosť výpočtov z uznaných odvodov na sociálne poistenie, ale nezohľadnenie jej príjmov z umeleckej činnosti v rokoch 1989-1991. K odvolaniu pripojila Potvrdenie Fondu výtvarných umení z 09.02.2007 o jej príjmoch z literárnej a umeleckej činnosti v rokoch 1981 až 1991, Potvrdenie Fondu výtvarných umení z 10.09.2009 o tom, že príspevky na zdravotné a dôchodkové poistenie zo sociálneho zabezpečenia umelcov pracujúcich v slobodnom povolaní boli v rokoch 1981 až 1991 uhrádzané v rámci dane z literárnej a umeleckej činnosti príslušným obvodným národným výborom.

Odporkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedla, že odvolacie dôvody nepovažuje za opodstatnené, trvá na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia č. XXX XXX XXXX zo dňa 14.01.2011 a preto navrhuje, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj rozhodnutie odporkyne z hľadiska jeho zákonnosti a jednomyselne dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk <.. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27. februára 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Z obsahu spisov vrátane administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo 14. januára 2011 priznala navrhovateľke od 1. decembra 2003 starobný dôchodok v sume 3 801 Sk mesačne. V odôvodnení rozhodnutia je uvedené, že dôchodok bol vypočítaný z priemerného mesačného zárobku za roky 1986, 1987, 1988, 1990, a 1991 za 26 rokov zamestnania. Tomuto rozhodnutiu predchádzalo rozhodnutie odporkyne rovnakého čísla z 11.01.2008, ktorým bol navrhovateľke na základe rovnakých podkladov priznaný dôchodok od 1. decembra 2003 v sume 3801 Sk mesačne, pričom toto rozhodnutie odporkyne bolo zrušené rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, ako súdu odvolacieho, sp. zn. 4So/169/2009 zo dňa 30.06.2010. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že odporkyňa nevenovala dostatočnú pozornosť tomu, aby jej rozhodnutie bolo presvedčivé a v rozhodnutí sa vôbec nevysporiadala s námietkami navrhovateľky, prečo jej nemôže byť započítaný do základu pre určenie výšky PMZ aj príjem z umeleckej činnosti, ktorý dosiahla v roku 1991 a z ktorej zaplatila daň z príjmu, ani s jej námietkami týkajúcimi sa zániku jej dôchodkového poistenia ku dňu 31. decembra 1988, preto toto rozhodnutie zrušil ako predčasné a nedostatočne odôvodnené a uložil odporkyňi povinnosť v ďalšom konaní opätovne rozhodnúť o nároku navrhovateľky na starobný dôchodok po vysporiadaní sa so všetkými námietkami navrhovateľky.

V novom rozhodnutí zo 14.01.2011 odporkyňa znova priznala navrhovateľke starobný dôchodok vo výške 3 801 Sk. V odôvodnení rozhodnutia o. i. uviedla, že po 31.12.1988 bolo ukončené poistenie navrhovateľky bez odhlášky, pretože jej príjem podľa § 61 ods. 2 vyhlášky č. 123/1990 Zb. a č. 260/1990 Zb. nedosahoval 12 000 Sk a preto jej ani nebol započítaný príjem z umeleckej činnosti za rok

1991 z dôvodu nepodania prihlášky do poistenia podľa § 62 ods. 2 a poistné nebolo zaplatené podľa § 62 ods. 1 vyhlášky č. 149/1988 Zb. v znení vyhlášky č. 123/1990 Zb. a č. 260/1990 Zb.

Navrhovateľka v odvolacom konaní výslovne uviedla, že nenapáda správnosť výpočtov z uznaných odvodov na sociálne poistenie, ale nezohľadnenie jej príjmov z umeleckej činnosti v rokoch 1989-1991 a teda namieta odporkyňou konštatovaný zánik poistenia po 31.12.1988. V priebehu odvolacieho konania doplnila svoje odvolanie podaním z 23.01.2012, v ktorom znova namieta zánik poistenia bez odhlášky a v súvislosti s tým aj povinnosť nového prihlásenia, keď umeleckú činnosť stále vykonávala a odvody na sociálnu poisťovňu sa naďalej platili. Poukázala na ustanovenie § 149 vyhlášky č. 149/1988 Zb., podľa ktorého bol národný výbor, plniaci povinnosti v sociálnom zabezpečení, viesť evidenčný list dôchodkového zabezpečenia po celú dobu, ktorú výtvarná činnosť trvá. Znova poukázala na skutočnosť, že odvody boli platené a nevrátené a ak poistné napriek plateniu daní nebolo uhradené, žiada o možnosť jeho doplatenia v zmysle § 64 ods. 4 vyhlášky č. 149/1988 Zb. v znení vyhlášky č. 123/1990 Zb. Pripojila potvrdenie ošetrojúcej lekárky o zdravotnom ošetrení na základe platného poistenia, čo svedčí o existencii poistenia aj v roku 1989. Ďalej pripojila doklady, ktoré by nasvedčovali tomu, že jej príjem v roku 1988 bol vyšší ako 12 000 Sk, preto žiada o ich zohľadnenie. Odvolací súd postúpil toto doplnenie odvolania odporkyni so žiadosťou o vyjadrenie, avšak odporkyňa nepovažovala za potrebné na podanie navrhovateľky reagovať. Odvolací súd dospel k záveru, že predložené doklady minimálne spochybňujú záver o zániku dôchodkového poistenia navrhovateľky ku dňu 31. decembra 1988, takže v tomto smere bude ešte potrebné doplniť dokazovanie, preto stále treba považovať rozhodnutie odporkyne za predčasné.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne zo 14. januára 2011 bolo potrebné opakované pre nedostatok dôvodov ako arbitrárne zrušiť, preto v súlade s § 250ja ods. 3 v spojení s § 250l ods. 2 OSP rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní o žiadosti navrhovateľky o starobný dôchodok bude povinnosťou odporkyne vo veci znova rozhodnúť, pričom bude dbať o to, aby sa v rozhodnutí vysporiadala so všetkými námietkami navrhovateľky ohľadom započítania jej dôb dôchodkového poistenia a aby jej rozhodnutie bolo presvedčivé. K tomu je tiež potrebné, aby odporkyňa vo svojom rozhodnutí správne citovala a odkazovala na relevantné právne predpisy (v odôvodnení rozhodnutia uvádza, že poistenie navrhovateľky bolo po 31.12.1988 ukončené bez odhlášky, pričom odkazuje na § 61 ods. 2 vyhlášky č. 123/1990 Zb. a č. 260/1990 Zb., ale § 61 ods. 2 vyhlášky č. 149/1988 Zb. v znení vyhlášok č. 123/1990 Zb. a 260/1990 Zb. účasť na zabezpečení nerieši, rovnako nesprávne je citované ust. § 62 ods. 1 citovanej vyhlášky).

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a 2 OSP v spojení s § 250k OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože úspešná navrhovateľka si náhradu trov v rámci konania neuplatnila a odporkyni náhrada trov konania nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.